

נוהל הפעלת מרכז שליטה ארצי (מש"א) בהתמודדות עם שפעת העופות

כללי

1. שפעת העופות הינה מחלה הגורמת לתמותה רבה של בעלי כנף אך מהווה גם סיכון לבריאות הציבור.
2. מכלול הפעולות לתיחום והדברת המחלה מוגדרות ב"נהלי אבחון, הכרזת אזורים נגועים ודיווחים – אינפלואנזה " ובנוהל המתה וכלוי.
3. הדרך העיקרית למניעת התפשטות המחלה הינה הטלת סגר והמתת העופות הנגועים במוקד וברדיוס כפי שיקבע מסביבו בדרך כלל 3 ק"מ.
4. על פי נוהל זה, המש"א (במסגרת האחריות הכוללת של משרד החקלאות) נושא באחריות העיקרית לתיאום ותיכלול כל הפעולות של יחידות משרד החקלאות, מחוזות, יחידת הפיצוח, השירותים הוטרינריים, הרשויות המקומיות, משטרת ישראל, משרד הבריאות ואחרים.
5. הטיפול בהתפרצות של המחלה הינו מבצע לאומי ולכן הוקם פורום מנכ"לים בראשות מנכ"ל משרד ראש הממשלה אשר תפקידו לפתור בעיות בין משרדיות העלולות להפריע למהלך התקין והמהיר של הטיפול בהתפרצות.

הנחות יסוד

6. שפעת העופות עלולה להתגלות בכל מקום ובכל עת ללא התרעה מוקדמת, במוקד אחד או במספר מוקדים במקביל.
7. שפעת העופות הינה מחלה נגיפית מדבקת ביותר. המחלה משחדרה ללהקת עופות מועברת בין הלולים על ידי עופות נגועים, בני אדם, כלי רכב כלובי משחטה וכד'.
8. נקבעו שלושה תרחישי יסוד להתפרצות המחלה:
 - א. התפרצות של עד שני מוקדים במחוז אחד בלבד. אירוע כזה יטופל על ידי המחוז בסיוע מלא של מטה המשרד והשירות הוטרינארי. כאשר המש"א משמש לצורך ריכוז וניתוב דיווחים בלבד.
 - ב. התפרצות רב מוקדית ורב מחוזית (עד עשרה מוקדים במקביל), תטופל בשליטה מרכזית של המשרד. נוהל זה מתייחס בעיקר לתרחיש זה.
 - ג. במקרה של התפרצות רב מוקדית ורב מחוזית ביותר מ 10 מוקדים. יועלה נושא השליטה הכוללת להחלטת ועדת מנכ"לים בראשות מנכ"ל משרד ראש הממשלה

עקרונות כללים לטיפול באירוע

9. ברגע שנוכחות שפעת עופות אושרה באופן רשמי יכריז רופא וטרינר ממשלתי למחלות עופות על אזורים נגועים הכוללים:
- א. רדיוס (אזור) הגנה - סביב המשק הנגוע המבוסס על רדיוס מינימאלי של 3 ק"מ (רדיוס א' בתרשים) שכלול ב:
- ב. רדיוס (אזור) ניטור - המבוסס על רדיוס מינימאלי של 10 ק"מ (רדיוס ב' בתרשים).
- בהכרזת האזורים יש לקחת בחשבון גורמים גיאוגרפיים, מנהליים, אקולוגיים, כלכליים ואפידמיולוגיים הנוגעים למחלה.
- ג. מוקד – הלול/משק הנגוע בתוך אתר הביעור. (X בתרשים)
- ד. אזור ביעור – (רדיוס ג') שטח סביב המוקד שבו על פי החלטת השירותים הווטרינריים תומתנה כל הלהקות. היקף האזור יהיה עד 3 ק"מ מהמוקד. אזור הביעור יכלול בתוך אזור ההגנה, האזורים יחפפו במידה ויחלט על אזור ביעור של 3 ק"מ. שטח האזור יקבע בהתחשב ב:
- (1) קשר אפידמיולוגי
 - (2) גיל העופות
 - (3) סוג העופות
 - (4) מבנה גיאוגרפי של האזור.
 - (5) באזור ביעור יכולים להיות מספר אתרי ביעור.
- ה. אתר ביעור - הוא משק, לול או קבוצת משקים כפי שהוחלט ע"י רופא וטרינר ממשלתי למחלות עופות אשר בתחומו מבוצע ביעור. אתר ביעור יכול להיות נגוע בשפעת העופות או שהוא נמצא במסגרת האזור שנקבע על ידי השירותים הווטרינריים כ"אזור הביעור". אתר הביעור כולל בתוכו את הלולים, את אתר ההטמנה (במידה ונחפר בצמוד ללולים) ושטח ההתארגנות של צוותי העבודה והכלים לרבות מתקני שטיפה לעובדים וכדומה (אזור/ים ד' בתרשים).
10. ההתמודדות עם שפעת העופות נחלקת ל - 5 שלבים:
- א. הכנות מקדימות.
 - ב. גילוי וזיהוי הנגיף ("חשד" "חשד סביר" "אימות")
 - ג. המתה
 - ד. ניקוי וחיטוי.
 - ה. ניטור, ניהול ופיקוח האזורים בהסגר.
 - ו. חזרה לשגרה.

11. שלב ההכנות המקדימות – כולל את כל הפעולות שיש לעשות עד לגילוי חשד, לרבות הדרכה, תכנון, הצטיידות, מיפוי ותיאומים.
12. שלב הגילוי וזיהוי הנגיף – מתחיל בגילוי תמותה חריגה על ידי המגדל או וטרינר (נקבע לפי תחלואה העולה על 2% בפרק זמן של 48 שעות או על פי הנחייה אחרת שתינתן על ידי שו"ט), בדיקה ראשונית על ידי רופא עופות הקובע שיש "חשד סביר" ומעביר דגימות למעבדות השירות הווטרינארי, ואימות לאחר בדיקת PCR.
13. שלב ההמתה יחל בכל מקרה רק לאחר קביעת השירות הווטרינארי ולאחר הוצאת צו השמדה כחוק.
14. ההמתה והניטור כוללים – הצמאה, המתה, והטמנה (כולל הרפד, הביצים והתערובת וכל ציוד מתכלה אחר), ובשטח המנוטר פיקוח וטרינרי הדוק על הלולים והתוצרת היוצאת מתוכם.
15. הניקוי והחיטוי כוללים – ניקוי יסודי של הלולים וחיטוי של כל הלול מתקניו וסביבתו הקרובה.
16. החזרה לשגרה – תתאפשר בדרך כלל לאחר תקופה של 30 ימים מסיום החיטוי, באישור וטרינר ממשלתי.
17. במהלך הטיפול באירוע יוטל סגר הדוק סביב רדיוס הביעור בסיוע יחידת הפיצוח ומשטרת ישראל שימנע לחלוטין תנועת עופות מתוכו, ותנועת כלי רכב רק לאחר בדיקה ואישור.
18. על רדיוס הניטור (מ- 3 ק"מ עד 10 ק"מ) יוטלו הגבלות תנועה ויבוצעו בדיקות רפואיות לפני שיווק תוצרת מתוכו.
19. כל העובדים הנכנסים לתחום אתרי הביעור ואלה העוסקים בביעור יצוידו בערכות מיגון ויקבלו תדרוך ע"י אנשי משרד הבריאות טרם כניסתם לאזור.
20. כלי הרכב וכלים מכאניים שהופעלו בעבודות הביעור יורשו לצאת מאתר הביעור רק לאחר חיטוי.
21. יציאת כלי רכב מישוב אשר בו מבוצע ביעור יעשה רק לאחר חיטוי.
22. כל השלבים יפוקחו בשטח על ידי רופאים או נציגים מוסמכים של יחידת הפיצוח ואישורם יהווה תנאי לסיום כל שלב או משימה.

שלב ההכנות המקדימות

23. שלב ההכנות המקדימות כולל שורה של פעולות וריכוז נתונים שיאפשרו למש"א לתכנן את פעילותו ולהוציאה לפועל תוך זמן קצר מאוד.

24. מיפוי לולים – הכנת מסד נתונים (באחריות הרשות לתיכנון – מר רפי וייס)
שיכלול את הפרטים הבאים :

- א. מיקום מדויק של הלולים.
 - ב. הבעלים של הלול /ים.
 - ג. קבלן / חברה המתפעלים את הלול.
 - ד. מספר המשק.
 - ה. מספר הלול (במערכת ה-GIS).
 - ו. סוג העופות (שלוחה).
 - ז. כמות העופות בכל לול ובחווה.
 - ח. גיל העופות (בשבועות).
 - ט. תשתית הלול (בטון, אדמה).
 - י. הרופא המטפל בשגרה.
 - יא. מכון תערובת.
 - יב. אתרי הטמנה מאושרים בקרבת הלול.
 - יג. אפשרות להכנסת בובקט ללול.
 - יד. תאורה במקום – אפשרות לעבודה ברציפות גם בלילה.
- הערה: הנתונים יאספו במאמץ משותף ומתמשך של המחוזות, הרשות לתיכנון של המשרד, שה"מ ואנשי השירות הוטרינארי באחריות הרשות לתיכנון (מר רפי וייס)

25. מיפוי קבלנים ואמצעים (באחריות – מנהל נב"מ מר שאול גירטל)

- א. קבלני עבודות שאושרו במכרז המסגרת של המשרד.
- ב. מקורות הצטיידות אפשריים בחומרי עזר (שילוט, סרטי סימון, אפודי זיהוי, ניילונים, סיד, אמצעי מיגון).
- ג. מחסני חירום של אמצעים ברמה הארצית ובמחוזות.
- ד. קבלני ניקוי וחיטוי מורשים.
- ה. אמצעי תאורה וגנרציה לביצוע עבודות בלילה (של הרשויות המקומיות, שירותי כבאות ואחרים).
- ו. חברות כוח אדם מאושרות.

26. מיפוי אתרי ביעור ואמצעי המתה העופות יטמנו קרוב ככל האפשר לחווה/לול.

ראה נוהל הטמנה שניכתב ע"י המשרד לאיכות הסביבה

- א. תכנון וסימון אתרי הטמנה מאושרים על ידי הרשות המקומית.

- ב. אתרי הטמנה מחוזיים ללולים שאין בקרבתם שטח מתאים.
- ג. מידע לגבי מכונות המתה, שריפה ואמצעי ביעור חדשניים. והחלטה לגבי רכישה או שינוי השיטה

27. אמצעי ניהול ושליטה

- א. מיפוי אתרים היכולים לשמש כמרכז שליטה מחוזיים
- ב. מיפוי מרכזי שליטה של משטרת ישראל ומג"ב במחוז.
- ג. הכנת דפי קשר למחוזות השונים.
- ד. בדיקה של מערכות העברת האינפורמציה ב"און-ליין". כולל אפשרות לתקשורת אינטרנט באתרים שאינם במשרדי המחוזות.
- ה. הכנת (רכישה או הסכם לשכירה) מכשירי מירס לצורך חלוקתם לאנשי המחוזות ולתגבורים שיתקבלו.

28. הכנת רשימות של אנשי קשר לניהול האירוע, טלפונים, מירסים, טלפונים ניידים, דואר אלקטרוני, פקסים וכתובות למשלוח רצים. של:

- א. מגדלים ובעלי הלולים.
- ב. מפעילי / מתחזקי לולים.
- ג. מתקנים ומעבדות של השירות הווטרנרי.
- ד. בעלי תפקידים ברשויות המקומיות – ראש הרשות, מנכ"ל / מזכיר, וטרנר, תברואן, קב"ט, מוקד מידע.
- ה. רשויות וארגונים במרחב – בסיסי צה"ל, חוות בעלי חיים ופינות חי, בתי ספר חקלאיים.
- ו. מפעלים – בתחום העופות ואחרים העלולים להיות מושפעים.
- ז. וטרנרים פרטיים.

29. הכנת צוות ניהול המש"א

- א. הגדרת בעלי התפקידים במשרד המופעלים בצוות לרבות מחליפים לפעילות רצופה או היעדרות, הצוות יכלול את בעלי התפקידים הבאים:

- (1) מנהל המש"א – עוזר המנכ"ל.
- (2) פרויקטור – לניהול ותיאום הפעולות והדיווחים (אופציונאלי).
- (3) ממונה ביעור – מנהל מב"מ.
- (4) ממונה מינהלה – סמנכ"ל השירות הווטרנארי.
- (5) ממונה פיצויים – סמנכ"ל בכיר לייצור.

- 6) ממונה הדרכה – ממ"ר לול.
- 7) ממונה בטיחות – נב"מ.
- 8) יועצת משפטית.
- 9) מבקר פנים
- 10) דוברת המשרד.
- 11) רמ"ט המש"א – מנהל תחום ייצור ומל"ח.
- 12) רשמים – 2.

ב. נציגי שירותים, יחידות ומשרדי ממשלה :

- 1) נציג השירות הוטרינארי
 - 2) מנהל יחידת פיצוח.
 - 3) נציג מועצת הלול.
 - 4) נציג משרד הבריאות.
 - 5) נציג משטרת ישראל / מג"ב.
 - 6) נציג מתאם הפעולות בשטחים (אופציונאלי)
 - 7) נציג פיקוד העורף (אופציונאלי)
- ג. לכל השותפים לצוות הנ"ל יוגדרו התפקידים בהתאם לנוהל זה ויערכו השתלמויות מקצועיות.
- ד. לאנשי הצוות ולנציגים האפשריים יערך מפגש תיאום והדרכה שבו יוסברו שיטות הדיווח והפעולה בעת אירוע, נהלי העבודה והאחריות של כל אחד מהגופים.

30. הדרכה והשתלמויות

- א. על מנת לאפשר פעולה מיידית עם גילוי המחלה יש להכין מראש את השותפים למבצע.
- ב. נוהל המש"א יופץ לידיעת כל השותפים במשרד ומחוצה לו.
- ג. בעלי התפקידים במש"א יקבלו תדריך מפורט ממנהל המש"א ביחס לתפקידם במסגרת המש"א.
- ד. יבוצע תירגול מנהלים בהשתתפות כל אנשי צוות הניהול.
- ה. כל בעל תפקיד יכין תיק נתונים הכולל את כל ההנחיות המקצועיות, רשימות אנשי קשר ואת כל בעלי התפקידים הרלוונטיים לתחומן.

נוהל הפעלת צוות מרכז השליטה הארצי

כללי

1. צוות ניהול המש"א אחראי לניהול ותיכלול כל הפעולות שבאחריות משרד החקלאות בהתפרצות רב מוקדית ורב מחוזית על פי הנחיות השירותים הוטרינריים.
2. המש"א תופעל בצורה מלאה על פי החלטת מנכ"ל המשרד.
3. מרגע ההפעלה, יפעל המש"א מסביב לשעון עד הכרזה על סגירתו או חזרה למצב עבודה של דיווחים בלבד.
4. החברים הקבועים בצוות ימנו מחליפים בכירים לצורך פעילות לאורך זמן רב.
5. בעת ביצוע הערכת מצב (כל יום בשעה 18:00) ימצאו אנשי הצוות עצמם.
6. הערכת מצב יומית תתבצע בנוכחות מנכ"ל המשרד ולעיתים יצטרפו גם חברי ועדת המנכ"לים להערכת מצב זו.
7. בימים של כוננות כמו בימים אלו יתכנס הצוות אחת לשבועיים לצורך עדכונים, השלמת פערים בצידוד ונהלים, רענון נהלים והעמקת ההיכרות.

הרכב הצוות

8. חברי הצוות יכללו את בעלי תפקידים הבאים :
 - א. מנהל המש"א – עוזר המנכ"ל - מר הרצל אבידור.
 - ב. נציג השירות הוטרינארי – ד"ר פוקמונסקי
 - ג. ממונה ביעור – מנהל נב"מ – מר שאול גירטלר.
 - ד. ממונה מינהלה – סמנכ"ל השירות הוטרינארי – מר יהודה מאירוביץ.
 - ה. ממונה פיצויים – סמנכ"ל בכיר לייצור. – מר איציק בן-דוד
 - ו. ממונה הדרכה - מר איציק מלכא.
 - ז. ממונה בטיחות – מר משה שם-טוב
 - ח. ממונה סגר וניטור - מנהל יחידת פיצוח – מר רואי קלוגר.
 - ט. דוברות, הסברה ותקשורת - דוברת המשרד – גב' דפנה יוריסטר.
 - י. רמ"ט המש"א – מנהל תחום ייצור ומל"ח – מר ביל שלו
 - יא. ממונה מיפוי ומסד נתונים- מר רפי וייס.
 - יב. ממונה מערכת דיווח – מר עומר בן-אשר.
 - יג. יועצת משפטית – עו"ד אפרת אבנאני.
 - יד. ביקורת פנים- משה שבתאי.
 - טו. נציג מועצת הלול. – מר יהודה רותם
 - טז. נציג משרד הבריאות.

- יז. נציג משטרת ישראל / מג"ב.
- יח. נציג מתאם הפעולות בשטחים (אופציונאלי)
- יט. נציג פיקוד העורף (אופציונאלי)
- כ. רשמים (סמב"צים) – 2.
- כא. איש תחזוקה.

תפקידי הצוות

9. תפקידו העיקרי של הצוות לנהל ולתאם את כלל הפעולות במשבר כדי להביא לסימום בהקדם האפשרי.
10. התפקידים העיקריים – טרם התפרצות
- א. תכנון מוקדם של המענה לאירוע וריכוז הנתונים כמפורט בשלב ההכנות המקדימות בנוהל זה.
- ב. הכנת חדר המש"א על כל האביזרים הנדרשים, מערכות הקשר, מערכות המידע ומערכות התצוגה.
- ג. ביצוע הכנות והשתלמויות לצוות הניהול .
- ד. תיאום מוקדם של שילוב יחידות משרד החקלאות ושילובן בתכנית.
- ה. תיאום מוקדם עם משטרת ישראל, המשרד לאיכות הסביבה ומשרד הבריאות בכל הקשור להפעלתם בעת אירוע.
- ו. תיאום ומעקב אחר התפתחות המחלה ברשות הפלסטינאית.
11. התפקידים העיקריים – בעת הפעלת המש"א
- א. ריכוז חברי הצוות ופתיחת המש"א במשרד החקלאות – בניין ההנהלה - ממ"ד קומה ג'.
- ב. מעקב אחר קביעת אזורי הביעור, הניטור והסגר על ידי המחוזות.
- ג. מעקב אחר הפצת הודעות על כך לרשויות המקומיות ולבעלי הלולים, כולל מעקב אחר הפרסומים בכלי התקשורת.
- ד. ביצוע בקרה על הפצת צווי ההשמדה והסגר על ידי אנשי השירות הוטרינארי ובסיוע של יחידת הפיצוח והרשות לפיקוח.
- ה. תיאום ברמה הארצית של סיוע משטרת ישראל לנושא הסגר והפרות סדר במידה ויהיו כאלה.
- ו. ניתוח הצרכים העולים מהשטח לצורך ביצוע הסגר, הביעור, שטיפה וחיטוי וכן תשלום פיצויים.
- ז. מעקב אחר נושא הבטיחות באתרי הביעור.

- ח. הקצאת קבלנים על פי דרישות מנהלי המחוזות ועל פי סדרי העדיפויות שיקבעו.
- ט. מתן פתרונות לכל נושאי המנהלה כולל: ציוד מיגון , כלי רכב, מכשירי קשר, מכשירי חיטוי וחומרי חיטוי, מזון ולינה לאנשים בשטח, תקציבים לפעילויות שונות הנדרשות .
- י. ריכוז תמונת מצב מתמשכת והדיווחים מהשטח.
- יא. הכנת דוח תמונת מצב כוללת לצורך ביצוע הערכת מצב יומית
- יב. הדיווח בין גופי הביצוע והמש"א יתבסס על טבלת הדיווח האחיד כפי שפורסמה על יד מנהל מרכז השליטה הארצי.
- יג. מתן גיבוי בתקציבים ואמצעים למחוז אשר יקצה אותם בהתאם לתוכנית לרשויות המקומיות המבצעות את הביעור והחיטוי בכוחות עצמם.
- יד. פיקוח עליון על איכות הביצועים ומעקב אחר מתן אישורי סיום עבודה.
- טו. מתן הנחיות ופתרון בעיות מקצועיות במהלך המבצע ככל שידרשו מרמת המחוז והרופאים בשטח.
- טז. תעדוף הקצאת המשאבים למחוזות (קביעת סדר קדימויות בתנאי מחסור).
- יז. אישור התשלומים לקבלנים לאחר אישור הרשות המקומית והמחז והעברתם לאישור חשב המשרד לביצוע.
- יח. הקצאת ציוד ממחסני החירום ורכישה של ציוד חסר.
- יט. הקצאת משאבים, ידע וביצוע מעקב אחר המתרחש ברשות הפלשתיןאית.

פירוט התפקידים של כל אחד מאנשי צוות המש"א

12. תפקידי מנהל המש"א

- א. ניהול כולל של המבצע וקביעת סדרי עדיפויות בביצוע ובהקצאת המשאבים למחוזות בתאום עם נציג השו"ט.
- ב. ניהול מתמשך של המש"א.
- ג. אישור תכנית ההסגר ברמה הארצית (על פי העדיפויות שיקבעו) של מנהל הפיצוח ונציג השו"ט בתיאום עם נציג המטה הארצי של משטרת ישראל.
- ד. דיווח למנכ"ל המשרד.
- ה. אישור התקציבים ואמצעים למחוזות ולרשויות המקומיות בתיאום עם סמנכ"ל למינהל בשירות הוטרינארי.

13. ממונה ביעור

- א. תיאום עם מנהלי המחוזות לגבי הקצאת הקבלנים לרשויות המקומיות או ישירות לאתר הביעור שיבוצעו באחריות המשרד/המחוז.
- ב. הפעלת פקחי הקבלנים ושיגורם למחוז לצורך קביעת היקף האמצעים הנדרשים לכל אתר ביעור.
- ג. מעקב אחרי התקדמות הפעילות המחוזית בחתך של אתרי הביעור בשטח.
- ד. במידת הצורך סיוע למחוז בתיאום מבצע הביעור עם הרשויות המקומיות או ישירות עם המגדלים.
- ה. ויסות קבלנים ואמצעים במהלך הביעור.
- ו. הקצאת קבלני שטיפה וחיטוי למחוז או הקצאתם לרשויות המקומיות.

14. ממונה מינהלה

- א. הקצאת אמצעים ממחסני החירום ורכישה של אמצעים למילוי החסר.
- ב. מתן פתרונות לנושאי מינהלה בשטח כולל: כלי רכב, מזון, מים, לינה וכיוצב'.
- ג. התקשרות עם חברות כוח אדם במידה וצריך.
- ד. רכישת שירותים מכל סוג שיידרש ואשר אינו מתוכנן מראש.

15. נציג השירות הוטרינארי

- א. התווית מדיניות והגדרת צרכים בהתאם לאופי האירוע/אזור בכפוף לנהלים
- ב. מעקב אחר דיווחים חדשים ולקיחת דגימות.
- ג. קביעת עדיפויות לביצוע בדיקות במידה ויוצר לחץ על המעבדות שיחייב קביעת עדיפויות.
- ד. מעקב ופיקוח עליון אחר הוצאת צווי השמדה וסגר.
- ה. הקצאת רופאים למחוזות השונים בהתאם לצרכים המתפתחים.
- ו. מעקב ופיקוח עליון אחר הרמה המקצועית של כלל המערכת הפועלת בשטח.
- ז. מתן מענה מקצועי לכל שאלה המגיע מהשטח ואשר לא מצאה את פתרונה ברמת המחוז.

16. ממונה פיצויים.

- א. יצירת קשר עם המגדלים לצורך קבלת כל המסמכים הדרושים לאישור הפיצוי.
- ב. בדיקה עם השירות הוטרינארי, המחוז ושה"מ לגבי נכונות הנתונים.
- ג. פעילות מול החשב לאישור הפיצוי.
- ד. דיווח למנכ"ל.

17. ממונה הדרכה לחקלאים.

- א. הכנת מערכי הדרכה וביצוע הדרכה לחקלאים בכל הקשור לדרכי התגוננות, מניעת הדבקה והפצה של המחלה.
- ב. ירכז את כלל המידע העולה מצד המגדלים באזורי הביעור באמצעות המדריכים הפועלים בשטח ת"פ המחוז
- ג. יכין מסרים למגדלים בתוך רדיוס הביעור ובכלל הארץ בתיאום עם הדוברת.

18. ממונה בטיחות

- א. הפצת הוראות הבטיחות למחוזות ולאנשי יחידות הביצוע.
- ב. מעקב על ביצוע הוראות הבטיחות באמצעות נאמני הבטיחות המחוזיים.
- ג. פיקוח עליון על בטיחות העובדים בשטח הביעור כולל כלים וציוד.
- ד. איתור תקלות בטיחות, תחקורן והפקת לקחים מהן.
- ה. מעקב אחר מתן הנחיות מקצועיות לקבלנים בתחום הבטיחות.
- ו. עדכון משרד הבריאות בכל תקלת בטיחות אשר בה יש חשש להיפגעות של אנשים.

19. ממונה סגר וניטור - מנהל יחידת הפיצוח

- א. תיאום ותכנון משותף של ביצוע הסגר והניטור עם משטרת ישראל / מג"ב.
- ב. פיקוח עליון על ביצוע הסגר/הסגרים בתיאום עם נציג המטה הארצי של משטרת ישראל.
- ג. הקצאת משאבים וכוח אדם למחוזות .
- ד. מתן אישורי מעבר חריגים. (אישורי מעבר לעופות/מוצרי עוף יקבעו על בסיס מקצועי על ידי השו"ט).
- ה. סיוע לשירות הוטרינארי בהפצת צווי ההשמדה והסגר לבעלי הלולים.

20. דוברת המשרד

- א. תענה לפניית של התקשורת.
- ב. תכין דפי מסרים כדי לוודא תיאום בין כלל האנשים היוצאים לתקשורת במשרד וביחידות הביצוע.
- ג. תתאם הופעות תקשורתיות תוך תדריך המרואיין קודם ההופעה.
- ד. תבצע מעקב אחר התקשורת הכתובה, הרדיו והטלוויזיה.
- ה. תקיים מסיבות עיתונאים.
- ו. תכין ותוביל תדרוך לכתבים.
- ז. תפעיל את מרכז המידע לאוכלוסייה בתיאום עם משרד הבריאות.
- ח. תיזום הסברה יזומה אקטיבית על מנת להוביל את המסרים לתקשורת.
- ט. תאשר חומרים פרסומיים/שיווקיים בשיתוף מועצת הלול.

21. רמ"ט המש"א

- א. יחליף את מנהל המש"א בהעדרו.
- ב. אחריות למנהלות במש"א.
- ג. אחריות למעקב אחר ביצוע עבודה במשמרות.
- ד. אחריות למערכות התקשורת האינפורמציה והתצוגה במש"א.

22. ממונה מיפוי ומסד נתונים

- א. ריכוז הנתונים על הלולים והמצוי בהם על גבי GIS.
- ב. הכנת מפות עם רדיוס הביעור ורדיוס הניטור והעברתם למחוזות.
- ג. הצגת המפות לצוות הניהול ובהערכת המצב בראשות המנכ"ל.

23. ממונה מערכת דיווח

- א. בניית מערך הדיווח על בסיס טבלת הדיווח.
- ב. מעקב אחר זרימת הנתונים ומתן מענה לבעיות טכניות.
- ג. ביצוע תיקונים והתאמות בטבלת הדיווח על פי הנחיית מנהל המש"א.

24. נציג מועצת הלול

- א. סיוע למשרד ברופאים ומדריכים.
- ב. סיוע לדוברת בנושא מסרים לאוכלוסייה.
- ג. ביצוע סקרי דעת קהל לנושא הטיפול בהתפרצות ולנושאים כלכליים הקשורים בה.
- ד. ניהול המשבר בענף הלול: הספקה, צריכה ומחירים

25. נציג משרד הבריאות

- א. תיאום לגבי ההנחיות הניתנות לאוכלוסייה הרחבה.
- ב. שיתוף וסיוע לדוברת בכל הקשור לתקשורת ומידע לציבור.
- ג. מעקב אחר חלוקת תרופות מניעה לעובדים.

26. נציג משטרת ישראל / מג"ב

- א. הצגת תכנית ההסגר ומעקב אחר ביצועה.
- ב. העברת דרישות משרד החקלאות למטה הארצי ותיאום הביצוע על ידי מג"ב או מחוזות המשטרה.
- ג. דיווח על אירועים חריגים בנושא.
- ד. טיפול באכיפת צווים ברמת המטה הארצי באם נדרש.

27. נציג מתאם הפעולות בשטחים.

- א. הנחת העבודה היא, כי, התפרצות רב מוקדית ורב מחוזית בישראל תלווה גם בהתפרצות בתחומי הרשות הפלשתינאית.
- ב. תיאום פעולה בין השירות הוטרינארי והרשות.
- ג. תיאום הקצאת משאבים לרשות.
- ד. העברת אינפורמציה חיונית לרשות.
- ה. דיווח יומי על הנעשה בשטחי הרשות.

28. נציג פיקוד העורף

- א. יופעל רק כאשר יוקצו למשרד החקלאות יחידות ו/או מפקדות של פיקוד העורף ו/או צה"ל.
- ב. יתאם את הפעלת הכוחות והיחידות עם מוצב הפיקוד הפיקודי של העורף.

29. רשמים (סמב"צים)

- א. ניהול הרישומים והדיווחים על גבי טבלת דיווח מרכזית אחידה כפי שפורסמה על יד מנהל מרכז השליטה הארצי.
- ב. תיעוד ההוראות והפעולות במבצע על ידי רישום ביומן האירועים.
- ג. הפצת ידיעות והוראות טלפונית.
- ד. קבלת פניות טלפונית מהמחוזות ורשויות מקומיות בנושאים מקצועיים והעברתם לידי הממונה הרלוונטי.

30. איש תחזוקה

- א. הספקת צרכי צוות הניהול משך כל זמן הפעלתו.

נהלי עבודת צוות המש"א

31. בתקופת הכוננות

- א. בימים שבהם קיימת התרעה, או שכבר פרצה המחלה במחוז אחד (למעשה זה המצב היום), יתכנס הצוות למפגשים עיתיים אחת לשבועיים, או בעת שיש צורך בעדכונים מיוחדים המשפיעים על היערכות המשרד.
- ב. במפגשים אלה יימסרו נתונים ועדכונים שוטפים ויעשו התיאומים הדרושים לקיצור זמן התגובה בעת אירוע.
- ג. המפגשים ינוצלו לעדכון נתונים ושינויים בהיערכות, ולהעלאת נושאים המחייבים פתרון מוקדם.
- ד. מנהל המש"א בתיאום עם המנכ"ל ייזום מפגשים עם משרדי הממשלה הרלוונטיים והשירות הוטרינארי לעדכון שוטף של ההיערכות וההתפתחויות בנושא המחלה.
- ה. יתקיימו מפגשי הדרכה מקצועיים לחברי צוות המש"א, למנהלים הנושאים בתפקידים במבצע, למנהלי יחידות הביצוע, בשילוב עם השירות הוטרינארי ומנהלי המחוזות.
- ו. יערכו סימולציות המדמות התפרצות המחלה בתרחישים שונים, כדי לתרגל את עבודת במטה וליצור דפוסי עבודה והבנות בין השותפים למבצע.
- ז. בסיום כל מפגש, על פי הצורך, יש לעדכן את נוהל המש"א.

32. סדר הפעולות מעת שהתקבל עימות התפרצות במחוז אחד.

- א. מעת שהתקבל אימות לגבי התפרצות במחוז אחד (גם אם מדובר ביותר ממוקד אחד) תוכרז כוננות שתובא לידיעת כל חברי הצוות ומשרדי הממשלה הרלוונטיים.
- ב. וידוי הפעלת המש"מ במתכונת מצומצמת, הפעלת מערכת הדיווח "און-ליין", עד לסיום האירוע.
- ג. נציג השירות הוטרינרי ייתן/או ישלח סקירה קצרה על אופי האירוע,, הגדרת צרכים, הגדרת בעיות מיוחדות ומוקדי פעילות.
- ד. למש"א יגיע הרמ"ט ויוודא שהנתונים מהשטח מוזרמים למערכת הדיווח.
- ה. יסומנו על גבי המפות (באחריות מנהל רשות התיכנון) אזור הביעור והניטור האפשריים ותנותח משמעותם הראשונית (כמות הלולים המיועדים לביעור, דרישת כוחות לביצוע ההסגר, היקף הקבלנים שיידרש, הרשויות המקומיות הנפגעות, וכדומה).

- ו. באחריות השירות הוטרינארי, לידע באמצעות צווים את המגדלים וצוות המ"א באשר לאיסורים באזור הסגר(ברדיוס של ה – 3ק"מ ו – 10 ק"מ).
- ז. באחריות השירות הוטרינארי, יוכנו צווי השמדה והסגר ותוכן תכנית להפצתם מייד עם קבלת תוצאות הבדיקות ממעבדות השירות הוטרינארי.
- ח. תבוצע בדיקה של מצאי הקבלנים המתאימים לסוג הלולים המעורבים בביעור, הקבלנים יוקצו לפי דרישת המחוז ולאחר בדיקתם על ידי מפקח הקבלנים שיופעל על ידי המחוז.
- ט. הוצאת הודעה לתקשורת.

33. סדר הפעולות מעת שהתקבל עימות על התפרצות רב מוקדית ורב מחוזית

- א. עם הצטברות מידע על התפתחות ההתפרצות במוקדים רבים הפרוסים על מחוזות אחדים, יודיע המנכ"ל למנהל צוות המש"א על הפעלת המש"א באופן מלא.
 - ב. באחריות עוזר המנכ"ל לדווח במידי לגורמים הבאים: שר החקלאות, מנכ"ל משרד החקלאות, מנכ"ל משרד ראש הממשלה, מנכ"ל משרד הבריאות, מנכ"ל משרד הפנים ומנכ"ל המשרד לאיכות הסביבה.
- הערה: על פי החלטת מנכ"ל משרד ראש הממשלה, במקרה כזה יתכנס מייד צוות מנכ"לים בראשות מנכ"ל משרד ראש הממשלה בדיון ישתתפו: מנכ"ל משרד ראש הממשלה, מנכ"ל משרד החקלאות, מנכ"ל המשרד לביטחון פנים, מנכ"ל משרד הבריאות, מנכ"ל המשרד לאיכות הסביבה, כאופציה : מנכ"ל משרד הביטחון ומנכ"ל משרד הפנים.
- ג. בעת שהתקבלה החלטת המנכ"ל יתכנס מייד כל צוות המש"א.
 - ד. יוגדרו במדויק אזורי הביעור והניטור על גבי מפות.
 - ה. יוחלט על שיטת ההמתה ויוקצו האמצעים הדרושים (מכונות למטילות), ובתנאי מחסור החלטה על שיטת המתה חלופית.
- ו. ההודעה תועבר מייד למנהלי המחוזות בליווי הוראות הכנה לביעור החורגות מהנוהל הרגיל (במידה ותהיה החלטה כזאת).
 - ז. במקביל יוחל במסירת צווי ההשמדה והסגר בסיוע כל רופאי השירות הוטרינארי ויחידת הפיצוח (יש לסכם נושא זה מבחינה משפטית ונוהלית).
 - ח. יש לבצע תכנון הסגרים ברחבי הארץ בתיאום עם נציג המשטרה, או אף ביצוע פגישה מיוחדת עם ראש אג"מ של המשטרה..
 - ט. הפעלת הסגר על ידי משטרת ישראל ויחידת הפיצוח.

י. מתן הנחיות (כולל בתקשורת) לנטילת תרופות מניעה בתיאום עם נציג משרד הבריאות.

יא. תקבע הקצאת המשאבים / קבלנים לעבודות הביעור לכל מחוז.

יב. איתור בעיות וכשלים לקראת ביצוע הביעור (סרבנים, מחסור באתרי הטמנה, פערים באמצעים להמתה, מחסור בציוד וחומרים).

יג. יצירת קשר עם הקבלנים, הקצאתם למחוזות והערכת זמן התייצבותם לתחילת העבודות.

יד. יתקיים עידכון עיתונאים או תדריך בהתאם להחלטת הדוברת.

34. ניהול הביעור

א. מנהלי המחוזות אחראים לתיאום מכלול הפעולות ותזמון הנכון כדי להביא להשלמתן במועד שנקבע.

ב. כדי לעמוד בהנחיה של המתה תוך 48 שעות יהיה צורך לבצע עבודה גם בלילה, יש להיערך לריכוז אמצעי תאורה מכל גורם אפשרי כולל: צה"ל, פיקוד העורף, שירות הכיבוי ושכירת אמצעי תאורה.

ג. מפקחי הקבלנים יחולקו למחוזות השונים, יעדכנו את הערכותיהם ויערכו לקליטת הקבלנים והפעלתם על פי תכנית מנהל המחוז.

ד. על מנהלי המחוזות מוטלת האחריות לעמידה בכללי הבטיחות כפי שנקבעו.

35. ניקוי וחיטוי

א. יש להיערך לניקוי וחיטוי עם תחילת המבצע כדי לבצעם ברצף.

ב. הנחת העבודה תהייה שפעולות ההמתה וקבורה יסתיימו תוך 48 שעות מתחילתן, על פי הנחת עבודה זו יש לתכנן את תזמון הקבלנים והאמצעים. עם זאת, אם מסתמנת הקדמה של לוח הזמנים יש להקדים גם את ניקוי הלול שטיפה וחיטוי.

ג. תפקידם של מנהלי המחוזות להקפיד על ביצוע מקצועי של פעולות הניקוי והחיטוי, המהוות תנאי למניעת חזרת המחלה לאותם לולים והפצת המחלה לסביבה.

ד. בסיום עבודות החיטוי, ידווח מנהל המחוז על סיומן בחתך של אתרי ביעור.

- א. צוות המש"א יפעל ברציפות עד לקבלת דיווח גמר חיטוי בכל המחוזות או עד להחלטת המנכ"ל לעבור למתכונת מצומצמת יותר.
- ב. כל הגורמים הפועלים במבצע יעדכנו באופן שוטף את טבלת הדיווח, כל גורם על פי ההרשאה שניתנה לו, מערכות הדיווח יפעלו במתכונת של "און-ליין" באמצעות חיבור לאינטראנט של המשרד. בצורה זו תהייה האינפורמציה אחידה בכל אחת מהרמות: המחוזות, יחידות הביצוע, השירות הוטרינארי והמש"א.
- הערה: טבלת הדיווח צריכה לשמש את כל הגורמים הפועלים במספר תחומים:
- (1) העברת אינפורמציה בזמן אמת לכל הגורמים הזקוקים לה.
 - (2) כלי עבודה מרמת המחוז ולמעלה, כולל יחידות הביצוע והשירות הוטרינארי.
 - (3) תזמון יחידות, קבלנים ואמצעים.
 - (4) אמינות תקשורתית ואחידות המידע.
 - (5) בשיטה זו אין צורך לבצע תהליך של דיווח לרמה ממונה, עדכון הטבלה ככלי עבודה ברמת המחוז גורמת לעדכון אוטומטי של המש"א וכלל הגורמים המעורבים.
 - (6) ראה טבלה בנספח
- ג. על תקלות חמורות העלולות לעכב את ביצוע המשימה יש לדווח מייד לגורם המוסמך במש"א.
- ד. לפני ביצוע הערכת מצב (בדרך כלל בראשות המנכ"ל) ירוכזו כל הנתונים הקיימים עד כאן ותוכן תמונת מצב המציגה את עיקר הנתונים עד כאן והמשמעויות הנובעות מכך. האחריות לריכוז הנתונים מוטלת על הרמ"ט, האחריות לגיבוש המשמעויות מוטלת על מנהל המש"א.
- ה. בכל יום בשעה 18:00 תיערך ישיבת הערכת מצב שבה תוצג תמונת המצב והתכניות להמשך היממה. בישיבה זו יוצגו הצרכים של המחוזות ויסוכמו השינויים הנדרשים, בתיאום עם כל הגורמים.
- ו. בישיבות אלה ישתתפו כל הנציגים החיצוניים המסייעים לצוות המש"א.
- ז. בתום כל ישיבה יוכן סיכום בכתב שיכלול, בנוסף לדיווח הנ"ל, את עיקרי ההחלטות והשינויים בתכנית. הסיכום יועבר לידיעת מנהלי המחוזות, יחידות הביצוע והשירות הוטרינארי.

37. טיפול במקרים חריגים

א. המונח "מקרים חריגים" הכוונה למצבים בהם נתקל מנהל המחוז בסירוב של בעלי הלולים לבצע את הוראות הביעור, או תקלות בטיחות המסכנות את העובדים, או שיבושים העלולים לגרום לעיכוב משמעותי בלוח הזמנים המתוכנן. בכל מקרה כזה האחריות לטיפול היא של המחוז, המש"א תטפל רק במקרים בהם המחוז "הרים ידיים"

ב. הטיפול בסרבנים

1. אם קבלת מידע על סרבנים אשר המחוז לא מצליח להתגבר עליהם, יועבר הנושא לטיפול יחידת הפיצו"ח תוך דיווח למחלקה המשפטית של המשרד בתיאום עם משטרת ישראל.
2. תיבדק האפשרות לפגיעה בזכויות הפיצויים המגיעים לסרבן,

ג. תקלות בטיחות

1. מנהל המחוז רשאי להפסיק את העבודות אם הן נעשות ללא הקפדה על כללי הבטיחות.
2. על תקלות חמורות בבטיחות יש לדווח מייד לממונה על הבטיחות במש"א.
3. תקלה המסכנת חיי/בריאות אדם תדווח גם לנציג משרד הבריאות .
4. במקרים של מחסור בציוד מיגון או חומרים , יעביר מנהל המחוז, מוקדם ככל האפשר את דרישותיו לממונה מנהלה במש"א.
5. בכל מקרה של תקלה ימנה ממונה הבטיחות צוות בדיקה אשר יצא במידי לטח לבדיקה ודיווח. תוצאות הבדיקה יופצו לכל המחוזות.

ד. תקלות מעכבות

1. מנהל מחוז שמאתר תקלה העלולה לעכב את סיום העבודה באחד מהאתרים ביותר מ 12 שעות ידווח על כך למש"א. הדיווח יכלול גם את בקשותיו של מנהל המחוז כדי לאפשר התגברות מהירה על התקלה.
2. אם העיכוב נוצר בגלל משאבים, יפעל ממונה המנהלת לתגבור המחוז כדי לצמצם את העיכוב ככל האפשר.
3. כל סוג של עיכוב יקבל מענה מאיש המקצוע הרלוונטי במש"א.

38. לרשות דובר המשרד יועמד צוות של אנשים כדי לאפשר מתן מענה לצרכים הרבים הנובעים מהיקף ההתפרצות, מהחרדה בציבור בכלל ובציבור המגדלים בפרט. כמו כן, מתן מענה למשבר התקשורתי שבדאי ילווה התפרצות רב מוקדית ורב מחוזית.
39. הדובר – ישתתף בדיוני הערכת מצב של המנכ"ל, ינהל את פעילות ההסברה, יקבע באישור המנכ"ל את עיקרי המסרים ויפעיל את אנשי הצוות.
40. חוליית מענה לאנשי תקשורת – מענה לפניות של עיתונאים (מאות ביום), הכנת מרואיינים מהמשרד להופעה ברשתות התקשורת השונות,
41. חוליית קשבים – מעקב אחר כלי התקשורת השונים, טלוויזיה, רדיו, אינטרנט ועיתונים, ניתוח הלך הרוח התקשורתי והכנת תוכנית תגובה תקשורתית "בזמן אמת" בהתאם לממצאים.
42. נציג במש"א – אדם קבוע במש"א לצורך מעקב שותף אחרי התקדמות המבצע, עדכון הדוברת. זאת על מנת לשמור על אמינות המידע המועבר מהמשרד לתקשורת הכוללת שיחות עם עיתונאים, "ריכוך", מתן הסברים ואינפורמציה במטרה להוביל את המשבר התקשורתי ולא להיגרר אחריו
43. חוליית הסברה – תכנון וביצוע הסברה יזומה לכלל האוכלוסייה, למגדלים ולתקשורת.
44. מרכז מידע לאוכלוסייה – יפתח מרכז מידע שאר יעודכן באופן שותף ויוכל לתת מענה לפניות ספציפיות של האוכלוסייה, מרכז מידע זה יפעל בתיאום גם עם מרכז המידע של משרד הבריאות. מספר הטלפון של מרכז המידע יפורסם בכלי התקשורת מהר ככל האפשר.

מערכות מידע ותצוגה במש"א

- כדי לאפשר למנהלים לראות את התמונה הכוללת בצורה בהירה ברורה ומתואמת, יש לבנות מערכת של תצוגה במש"א, הכוללת.
45. יכולת להציג על גבי מסך את טבלת העדכון, כך, שבעת דיון יהיה אפשר להציג לכל הנוכחים את הנתונים הנמצאים בה.
46. בנוסף לכך, יהיה מחשב לכל אחד מבעלי התפקידים, דבר שיאפשר לכל אחד מהם לבדוק את האינפורמציה המעניינת אותו ואף לעדכן במידת הצורך.
47. על מסך נוסף ניתן יהיה להציג מפה עם הנתונים הבאים:
- א. מפה עם סימון רדיוס הביעור והלולים הקיימים בו.
 - ב. סימון רדיוס הניטור.
 - ג. סימון מחסומים כפי שיעודכנו על יד מנהל הפיצוח או נציג המטרה.
 - ד. סימון מיוחד של לול המוקד.
 - ה. במידת האפשר שינוי צבע הלול בהתאם להתקדמות הפעילות בשטח: תהליך המתה, ביעור, ניקוי וחיטוי.
48. יש לפרסם ולהפיץ דרכי תקשורת כולל מערכות אלטרנטיביות במקרה של קריסה במערכת אחת.
49. יש לפרסם כתובות אינטראנט רלוונטיות ברמות השונות.